05/11/2023

Ευαγγελικό Ανάγνωσμα της Κυριακής Ε’ Λουκά

/ Ορθόδοξες Προβολές

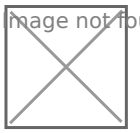

Κυριακή Ε΄ Λουκά, Ευαγγελικό Ανάγνωσμα: Λουκ. ιστ’ 19-31 (05-11-2023)

Πρωτότυπο Κείμενο

Εἶπεν ὁ Κύριος· Ἄνθρωπός τις ἦν πλούσιος, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον εὐφραινόμενος καθ᾽ ἡμέραν λαμπρῶς. Πτωχὸς δέ τις ἦν ὀνόματι Λάζαρος, ὃς ἐβέβλητο πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ ἡλκωμένος καὶ ἐπιθυμῶν χορτασθῆναι ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου· ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι ἀπέλειχον τὰ ἕλκη αὐτοῦ. Ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν πτωχὸν καὶ ἀπενεχθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον Ἀβραάμ· ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ πλούσιος καὶ ἐτάφη. Καὶ ἐν τῷ ᾅδῃ ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὑπάρχων ἐν βασάνοις, ὁρᾷ τὸν Ἀβραὰμ ἀπὸ μακρόθεν καὶ Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ. Καὶ αὐτὸς φωνήσας εἶπε· πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με καὶ πέμψον Λάζαρον ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος καὶ καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου, ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ. Εἶπε δὲ Ἀβραάμ· τέκνον, μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβες σὺ τὰ ἀγαθά σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακά· νῦν δὲ ὧδε παρακαλεῖται, σὺ δὲ ὀδυνᾶσαι· καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστήρικται, ὅπως οἱ θέλοντες διαβῆναι ἔνθεν πρὸς ὑμᾶς μὴ δύνωνται, μηδὲ οἱ ἐκεῖθεν πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσιν. Εἶπε δέ· ἐρωτῶ οὖν σε, πάτερ, ἵνα πέμψῃς αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου· ἔχω γὰρ πέντε ἀδελφούς· ὅπως διαμαρτύρηται αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασάνου. Λέγει αὐτῷ Ἀβραάμ· ἔχουσι Μωυσέα καὶ τοὺς προφήτας· ἀκουσάτωσαν αὐτῶν. Ὁ δὲ εἶπεν· οὐχί, πάτερ Ἀβραάμ, ἀλλ᾽ ἐάν τις ἀπὸ νεκρῶν πορευθῇ πρὸς αὐτούς, μετανοήσουσιν. Εἶπε δὲ αὐτῷ· εἰ Μωυσέως καὶ τῶν προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ πεισθήσονται.

Νεοελληνική Απόδοση

Είπε ο Κύριος: Κάποιος άνθρωπος ήταν πλούσιος, φορούσε πολυτελή ρούχα και το

τραπέζι του κάθε μέρα ήταν λαμπρό. Κάποιος φτωχός όμως, που τον έλεγαν Λάζαρο, ήταν πεσμένος κοντά στην πόρτα του σπιτιού του πλουσίου, γεμάτος πληγές, και προσπαθούσε να χορτάσει από τα ψίχουλα που έπεφταν από το τραπέζι του πλουσίου. Έρχονταν και τα σκυλιά και του έγλειφαν τις πληγές. Κάποτε πέθανε ο φτωχός, και οι άγγελοι τον πήγαν κοντά στον Αβραάμ. Πέθανε κι ο πλούσιος και τον έθαψαν. Στον άδη που ήταν και βασανιζόταν, σήκωσε τα μάτια του και είδε από μακριά τον Αβραάμ και κοντά του τον Λάζαρο. Τότε φώναξε ο πλούσιος και είπε: «πατέρα μου Αβραάμ, σπλαχνίσου με και στείλε το Λάζαρο να βρέξει με νερό την άκρη του δάχτυλού του και να μου δροσίσει τη γλώσσα, γιατί υποφέρω μέσα σ' αυτή τη φωτιά». Ο Αβραάμ όμως του απάντησε: «παιδί μου, θυμήσου ότι εσύ απόλαυσες την ευτυχία στη ζωή σου, όπως κι ο Λάζαρος τη δυστυχία. Τώρα λοιπόν αυτός χαίρεται εδώ, κι εσύ υποφέρεις. Κι εκτός απ' όλα αυτά, υπάρχει ανάμεσά μας μεγάλο χάσμα, ώστε αυτοί που θέλουν να διαβούν από 'δώ σ' εσάς να μην μπορούν• ούτε οι από εκεί να περάσουν σ' εμάς». Είπε πάλι ο πλούσιος: «τότε σε παρακαλώ, πατέρα, στείλε τον στο σπίτι του πατέρα μου, να προειδοποιήσει τους πέντε αδερφούς μου, ώστε να μην έρθουν κι εκείνοι σ' αυτόν εδώ τον τόπο των βασάνων. Ο Αβραάμ του λέει: «έχουν τα λόγια του Μωυσή και των προφητών· ας υπακούσουν σ' αυτά». «Όχι, πατέρα μου Αβραάμ», του λέει εκείνος, «δεν αρκεί• αλλά αν κάποιος από τους νεκρούς πάει σ' αυτούς, θα μετανοήσουν». Του λέει τότε ο Αβραάμ: «αν δεν υπακούνε στα λόγια του Μωυσή και των προφητών, ακόμη κι αν αναστηθεί κάποιος από τους νεκρούς, δεν πρόκειται να πεισθούν».

Σχολιασμός

Η σημερινή ευαγγελική περικοπή είναι παρμένη από το 16ο κεφάλαιο του Κατά Λουκάν Ιερού Ευαγγελίου. Στους στίχους αυτούς αναπτύσσεται η παραβολή του Πλούσιου και του φτωχού Λαζάρου. «Πάτερ Αβραάμ, ελέησόν με, και πέμψον Λάζαρον ίνα βάψη το άκρον του δακτύλου αυτού ύδατος και καταψύξη την γλώσσαν μου». Ποιος είναι άραγε αυτός ο τόσο τραγικός άνθρωπος, που εκλιπαρεί για λίγες μόνο σταγόνες νερό; Μόνο αυτοί που βασανίζονται τόσο πολύ, εκλιπαρούν για κάτι τόσο λίγο, τόσο μικρό. Ο άνθρωπος αυτός δεν είναι άλλος από τον πλούσιο της σημερινής ευαγγελικής περικοπής.

Ήταν ένας άνθρωπος ο οποίος διακρινόταν για τα πολλά του λεφτά, το πολυτελές αρχοντικό, τα πανάκριβα ρούχα, τις πολυδάπανες δεξιώσεις. Ο ευαγγελιστής Λουκάς μας πληροφορεί πως «ενεδιδύσκετο πορφύραν και βύσσον». Το πρώτο ύφασμα ήταν βαμμένο στην κόκκινη βαφή των κοχυλιών και το δεύτερο ήταν φτιαγμένο με το πανάκριβο λινάρι, που προερχόταν από τη μακρινή Ινδία. Το χρόνο του τον διέθετε στα καθημερινά γλέντια και τις διασκεδάσεις, αφού σκοπός της ζωής του έγινε το ξέφρενο κυνήγι της ηδονής και των υλικών απολαύσεων.

Και όμως! Πολύ κοντά του, κάτω σχεδόν από τα πόδια του, εκτυλισσόταν ένα αληθινό δράμα. Στην αυλόπορτα του σπιτιού του, κείτεται ένας άρρωστος άνθρωπος, πληγωμένος, άστεγος, κουρελιάρης, σχεδόν ανάπηρος μιας και δεν μπορεί να διώξει τα αδέσποτα σκυλιά που γλείφουν τις πληγές του και επιτείνουν ακόμη περισσότερο το μαρτύριό του.

Ενώ λοιπόν ο πλούσιος «ευφραινόταν λαμπρώς», ο Λάζαρος « ήν επιθυμών χορτασθήναι από των ψιχίων των πιπτόντων από της τραπέζης του πλουσίου». Δεν μας λέει ο ευαγγελιστής ότι χόρταινε με τα ψίχουλα που έπεφταν από το τραπέζι του πλουσίου, αλλά ότι θα επιθυμούσε να συνέβαινε κάτι τέτοιο. Άρα ούτε τα άχρηστα περισσεύματα δεν του τα δίνανε! Τα σκυλιά είχανε ίσως περισσότερο χατίρι παρά αυτός ο πολύπαθος άνθρωπος.

Κάποιος άλλος στη θέση του φτωχού Λαζάρου θα φθονούσε τον πλούσιο. Θα τα έβαζε ίσως και με τον ίδιο το Θεό: γιατί σ’ άλλους να δίνει ευμάρεια, και σ’ άλλους μόνο βάσανα; Τέτοιες όμως σκέψεις είναι εντελώς ξένες προς το Λάζαρο, που υπομένει με πολλή εγκαρτέρηση το σκληρό του μαρτύριο. Σηκώνει αγόγγυστα το βαρύ του σταυρό. Ζει μ’ όλη τη δύναμη της ψυχής του αυτό, που χρόνια πριν αναφώνησε ο Ιώβ: «Γυμνός εξήλθον εκ κοιλίας μητρός μου, γυμνός και απελεύσομαι εκεί. Είη το όνομα Κυρίου ευλογημένον εις τους αιώνας (Ιώβ 1,21)».

Ο Λάζαρος μέσα απ’ τις δοκιμασίες της φτώχειας, της αρρώστιας, της εγκατάλειψης, πραγματοποίησε το σκοπό της ύπαρξής του: πέτυχε την προσωπική του σωτηρία και λύτρωση. Έτσι λοιπόν, όταν πεθαίνει οδηγείται από πλήθος αγγέλων στην αγκαλιά του Αβραάμ και γίνεται πολίτης της Βασιλείας των Ουρανών. Αυτός είναι και ο λόγος που μνημονεύεται στο Ιερό Ευαγγέλιο με το όνομά του, ενώ ο πλούσιος, παρά τις τόσες γνωριμίες, το τόσο του κύρος μεταξύ των ανθρώπων, είναι ουσιαστικά τόσο ασήμαντος, ώστε να μην αναφέρεται καν το όνομά του.

Μέσα από το σημερινό Ευαγγέλιο, μπορούμε να παρατηρήσουμε πως η λανθασμένη διαχείριση του πλούτου αποβαίνει ολέθρια για τον άνθρωπο. Ο πλούσιος της

παραβολής νόμισε ότι τα αγαθά που είχε ήταν απόλυτα δικά του, γι’ αυτό και τα κρατούσε τόσο εγωιστικά. «Απέλαβες σύ τα αγαθά σου εν τη ζωή σου», του απαντά ο πατριάρχης Αβραάμ, δηλώνοντας ευθέως και την αιτία της καταδίκης του. Τα πλούτη του έγιναν τείχη πανύψηλα, που τον εμπόδιζαν να επικοινωνεί με τους συνανθρώπους του και κατά συνέπεια με τον ίδιο τον Πλάστη του.

Η προσκόλληση στον πλούτο είναι σύμφωνα με τον Άγιο Ιωάννη της Κλίμακος αποτέλεσμα της απιστίας (Κλίμακα, Λόγος 16, 2). Όταν ο Αββάς Ησαΐας ρωτήθηκε τι είναι φιλαργυρία, αποκρίθηκε : «Το να μην έχεις εμπιστοσύνη στο Θεό ότι φροντίζει για σένα, να έχεις χάσει τις ελπίδες για την εκπλήρωση των υποσχέσεών Του και να έχεις μεγάλη ιδέα για τον εαυτό σου» (Γεροντικό, Αββάς Ησαΐας 8). Η φιλαργυρία γίνεται «ρίζα πάντων των κακών» (Α΄ Τιμ. 6, 10) και απ’ αυτή τρέφονται οι αναρίθμητες παραφυάδες των άλλων παθών, όπως της φιληδονίας, της σκληροκαρδίας και της αλαζονείας.

Μήπως όσα προαναφέρθηκαν σημαίνουν πως όσοι κατέχουν χρήματα πολλά ή περιουσία είναι εκ προοιμίου καταδικασμένοι για το «πύρ το εξώτερον»; Όχι βέβαια! Ο ίδιος ο Αβραάμ, που αναφέρεται στην παραβολή, είχε πλούτο πολύ, αλλά τον διαχειρίστηκε σωστά με την απλοχεριά και τη φιλοξενία του, όχι μόνο σε γνωστούς αλλά και αγνώστους (βλ. Γένεση 18, 1-15). Το ίδιο έπραξαν τόσοι άλλοι, όπως ο Λώτ, ο Ιώβ, η Δορκά κ.α. Δεν θεώρησαν τον εαυτό τους ιδιοκτήτη, αλλά μόνο διαχειριστή ξένης περιουσίας που ο Κύριος τους εμπιστεύτηκε.

Στις μέρες μας παρατηρούμε πως πολλές οικογένειες αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες. Στη διπλανή μας πόρτα ίσως κάποιοι βιώνουν το δράμα του Λαζάρου. Ας μη μιμηθούμε τον πλούσιο της παραβολής. Ας προσπαθήσουμε, έστω και στο ελάχιστο, να μοιραστούμε μαζί τους ό,τι ο Θεός μας εμπιστεύθηκε. Και αυτό ας το κάνουμε με χαρά: «ιλαρόν γαρ δότην αγαπά ο Θεός (Β΄ Κορ. 9,7)».